No. 2299 | Zaterdag 28 Januari 1928. | 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koloniale Raad.

Zitting 23 Januari 1928.

De Heer H. J. BEAUJON zegt dat hij en twee andere leden de laatste vergadering van den Raad niet hebben kunnen bijwonen en pas tijdens de afdeelingen gekomen zijn, omdat de brug open was en zoo lang opengebleven is.

De Heer E. S. C. DE VEER ABRAHAMSZ zou in overweging willen geven, wanneer een aantal oliebooten voorbij moeten komen, de brug te sluiten als eenige gepasseerd zijn. Dan kunnen voetgangers en automobielen over en kan daarna de brug weer open gemaakt worden voor de overige oliebooten die in- of uitmoeten.

De VOORZITTER doet mededeeling van een schrijven van den Gouverneur d.d. 19 Januari 1928 luidende: „Ik heb de eer Uwen Raad mede te deelen dat in verband met een aan de directie van de C. P. I. M. te 's Gravenhage gedaan verzoek om maatregelen te nemen ten einde den overlast welke veroorzaakt wordt door de in het Schottegat drijvende olie afkomstig van de raffinaderij op te heffen, door mij van Z. Exc. den Minister van Koloniën een schrijven is ontvangen waarin het navolgende te mijner kennis wordt gebracht. De Directie van de C. P. I. M. heeft medegedeeld dat zij van den beheerder der onderneming in Curaçao, den Heer van der Stok, bericht heeft onvangen dat hij het euvel van de in het Schottegat drijvende olie heeft bestudeerd en plannen uitwerkt tot een voorstel om aldaar een lichter te plaatsen, welke als olievanger zal moeten dienst doen. De Heer Van der Stok verwacht dat het mogelijk zal zijn op die wijze practisch alle olie uit het Schottegat te verwijderen."

De VOORZITTER bedankt den Gouverneur voor de gedane mededeeling en spreekt de hoop uit dat die olievanger spoedig zal worden in werking gesteld en zal blijken te voldoen.

Voorts doet de VOORZITTER mededeeling van een schrijven van de White hall Securities Corporation Limited, Westminster waarvan de aanhef luidt: „We are requested by Compañia Mexicana de Petroleo El Aguila S. A. to inform you that they have just received advice of the proposal now before you te replace the existing 8% dividend tax by a tax of 10% on gross profits. Although full details of the proposed new ordinance have not yet reached them, it is clear that the alteration in system contemplated by changing the dividend tax into a profit tax combined with the increased figure of taxation will result in materially heavier burdens for companies operating in your colony." Het schrijven eindigt aldus: „In the event that a proposal such as is now before you should become law, it follows that the Company cannot possibly contemplate without very serious consideration indeed, any further investment in your colony. It is for these reasons and in view of their natural interest in the future welfare of your colony that the Company feels obliged to register a strong protest against the measure now before you and to appeal most earnestly to you not to give your vote in favour of what it is considered would be a step disastrous to both your and their interests if the present proposal should become law."

Na eenige gedachtenwisseling wordt besloten het schrijven in de Notulen op te nemen, doch daar de beraadslagingen in het Hollandsch plaats hebben, de adressant in de gelegenheid te stellen zich in 't Hollandsch tot den Raad te wenden.

De aftredende leden S. M. L. MADURO, H. PERRET GENTIL en E. S. LANSBERG worden als eerste candidaten gekozen en als tweede candidaten de Heeren S. A. L. MADURO, C. N. WINKEL en D. A. CORREA.

* * *

Naar aanleiding van het verslag van deze Kol. Raadszitting een opmerking en een opheldering.

Wat betreft het schrijven van den Gouverneur, doet het zeer vreemd aan, welk een lange weg er afgelegd is moeten worden, voordat hetgeen de Heer van der Stok op Curaçao in genoemde kwestie doet ter kennis van den Gouverneur komt. Op een verzoek (van wien?) aan de directie der C. P. I. M. te 's Gravenhage gedaan, deelt deze aan den Minister mede wat de Heer van den Stok haar bericht heeft. De Minister schrijft dit aan den Gouverneur, en door een missive van den Gouverneur aan den Kolonialen Raad, in de bovengenoemde Raadszitting voorgelezen wordt de zaak openbaar gemaakt.

„It is a long way....!"

In ieder geval zijn wij den Heer van der Stok dankbaar en hopen dat zijn poging in deze met succes bekroond worde. Als nu 't Gouvernement ook nog zijn maatregelen neemt en verordeningen maakt, zooals in andere havens geldend zijn, dan zijn wij een heel eind in de goede richting.

Ten opheldering van 't schrijven dier Engelsche maatschappij, het volgende:

Volgens de tegenwoordige inkomstenbelasting zijn *buiten* de kolonie gevestigde lichamen (met uitzondering van verzekeringsmaatschappijen) belastingplichtig naar hunne in de kolonie verkregen jaarlijksche *winsten*; daarentegen zijn *in* de kolonie gevestigde lichamen (stichtingen en societeiten buiten beschouwing gelaten) belastingplichtig naar het bedrag van hunne *uitdeelingen*. (Dividenden). Het wijzigingsontwerp wil het verschil opheffen, waarvoor volgens de Memorie van Toelichting geen reden is. Het verschil schijnt vooral bij het doen van afschrijvingen en reserves uit te komen. Tevens is het voorstel gedaan om de belasting van beide groepen lichamen te verhoogen.

Curaçaosche Sprokkelingen.

II.

Het voorloopig verslag der Tweede Kamer heeft zeker in de laatste dagen heel wat monden in beroering gebracht en in alle kringen is het zeker het middelpunt der gesprekken geweest. Met recht mocht de moederlandsche pers schrijven dat dit verslag met een zekere spanning tegemoet werd gezien.

Aan beschouwingen heeft het dan ook niet ontbroken, evenmin als aan aartsvaderlijke vermaningen. In verschillende bladen in het moederland werden artikelen gewijd aan de belangen van Curaçao en werd de veel beteekenende waarschuwende vinger tegen het bestuur zoowel hier als in het moederland opgeheven. Vrij van overdrijving leken ons deze artikelen altijd niet, vooral daar, waar men Amerika als een spookverschijning liet oprijzen, gereed om op het eerste verzoek in te grijpen. Dit schimmenbeeld doet zijn invloed gelden onder een zekere catagorie van inwoners alhier, vooral onder hen die wel eens een kijkje in de U. S. A. hebben mogen nemen; een invloed, die ook reeds merkbaar is bij een klein gedeelte der volksklasse, dat steeds den mond vol heeft van het vrije Amerika en daarvan alle heil verwacht.

Of dat hen werkelijk zooveel vrijheid en zeggenschap brengen zou als men zich wel voorstelt, staat zeker nog te bezien; en hierover zouden de inwoners van St. Thomas hen wel beter kunnen inlichten, die verheugd waren onder Amerikaansch bewind te komen, maar thans alles wel zou willen geven indien zij weder Deensch waren. Bovendien zijn er weder andere raadgevers met wie wij ons voor een groot gedeelte kunnen vereenigen, doch die onze macht hier willen doen handhaven door middel van kanonnen, welk middel ons zeer ongewenscht lijkt. Beter is het zulks langs een vreedzamen weg te verkrijgen, en is het veelbesproken punt, van het verwisselen van het hoofd der kolonie, in deze wel de meest gewenschte oplossing.

Het behandelen der begrooting werd dan ook met spanning tegemoet gezien en heeft het voorloopig verslag der Tweede Kamer hierin eenige ontspanning gebracht. Het heeft eenige verlichting gebracht; want zoolang de beslissing der Tweede Kamer nog niet gevallen is, zoolang als de Eerste Kamer haar sanctie nog niet gegeven heeft, zoolang blijft er spanning bestaan en ziet men met verlangen uit naar de wijze waarop in het moederland de toestand alhier goed- of afgekeurd en de wijze waarop het belang der kolonie verdedigd zal worden.

Zeker deed het aangenaam te vernemen, op welke wijze door alle partijen zonder onderscheid de toestand alhier onder de oogen werd gezien en de bemerkingen die zij daarbij maakten. Waar het in hoofdzaak om gaat, zijn wel de vier volgende hoofdpunten, die tenslotte een principieele kwestie zijn geworden, of van zulk een omvang zijn, dat Curaçao van een eventueele mislukking de schadelijke gevolgen nog lang ondervinden zal. Deze punten zijn wel: autonomie, onderwijs, politie en watervoorziening. Deze punten maken zoowel hier als in het moederland een overgroot deel der besprekingen uit; hetgeen niet wegneemt dat ook de andere punten een oogenblik de overdenking waard zijn.

Autonomie: Hierop wordt van uit het Moederland met klem aangedrongen; en al staat het te bezien of Curaçao in staat zal zijn, zijn eigen huishouding te regelen en regeeren, zeker is het dat hier aan het wetgevend lichaam of wel de K. R. meer vrijheid van handelen zal moeten worden gegeven, zoodat slechts in noodzakelijke gevallen door het moederland ingegrepen wordt. Dat de toestand hier momenteel zóó is dat Curaçao financieel vrijstaat, is niet geheel juist, daar er hier op verschillende punten een achterstand heerscht, dien men alleen te boven kan komen door daadwerkelijk in te grijpen, en ten koste van zware financieele offers. Doch zooals de toestand nu is, zooals de verhouding tusschen Bestuur en Raad thans bestaat, is hij vrijwel onhoudbaar. Het herhaaldelijk besluiten-nemen tegen advies van den Raad in, het nemen van besluiten zonder dat den Raad behoorlijk gelegenheid gegeven wordt zich uit te spreken, is niet langer toelaatbaar. Curaçao mocht wel bij de vorige begrooting door den minister vergeleken worden met een uit zijn kleederen gegroeid kind; daarom is het nog geen idioot, die geheel geleid moet worden en absoluut geen zelfstandige daad mag verrichten. Daarom zien wij met belangstelling het verdere behandelen der begrooting in Nederland tegemoet.

Over de *positie van den Gouverneur* is reeds zooveel geschreven en gesproken, is reeds zooveel bekend, dat wij dit punt gevoegelijk voorbij kunnen gaan, met verwijzing naar hetgeen hiervoor gezegd is.

Op de *gelijkstelling van het onderwijs* wordt reeds eenige jaren in de Kamer aangedrongen en is dit een grond-wettelijk recht, waarop aanspraak gemaakt mag worden. Veel is er reeds over deze zaak geschreven en het lust ons niet meer de zaak van het begin af op te halen, evenmin als de houding van den Gouverneur in deze, doch een ding moet vastgelegd worden, n. l. de gelijkstelling van het B. O. met het O. O. is een zaak die wij eischen kunnen als een recht dat ons toekomt.

Het B. O. heeft het recht om voor zich zelf op te eischen, dat men bij zijn bekostiging met gelijke maten mete als bij het O. O.; en waar op de openbare school voor één leerling, zegge en schrijve één leerling, een onderwijzer wordt gehouden, die momenteel zeker 5300 gulden per jaar verdient, daar gaat het niet aan om het bijzonder onderwijs 3000 gulden te onthouden, omdat het per ongeluk één leerling minder dan 50 heeft. En wie gelooft en verdedigt dat de missie voordeel heeft van het onderwijs, moet zich eerst maar eens beter gaan overtuigen. Laat dit voor het oogenblik genoeg zijn, binnen kort hopen wij hierop nader terug te komen.

Wat het *begrootingsbeheer* en het *ramingscijfer* aangaat, mag het zeker verwondering verwekken dat men de inkomsten elk jaar zoolaag raamt, terwijl men weet en overtuigd is dat de inkomsten de raming verre zullen overtreffen. Waarvoor deze ramingspolitiek gevoerd wordt, is niet recht duidelijk, daar de toestand in de kolonie voorals nog geen reden geeft tot pessimisme, en bij het juister ramen der inkomsten, ook ruimer zal kunnen worden uitgetrokken, waardoor een zoo veelvuldig voorkomende en somtijds zeer hooge noodzakelijke overschrijding voorkomen wordt. De voorbeelden zagen wij nog in den aanvang van het voorgaande jaar, toen reeds heel spoedig een zeer ruime overschrijding moest worden voorgesteld. Nogmaals, een ruimere raming lijkt ons juister.

Den *toestand der bovenwindsche eilanden* zullen wij zwijgend voorbij gaan, daar deze nu zoo langzaam aan geheel ontvolkt worden en de mannelijke zoowel als vrouwelijke bevolking een redelijk bestaan hier te Curaçao vindt, zoodat de toestand der der bovenwindsche eilanden als hopenloos mag worden beschouwd.

Wat de *aanstelling van ambtenaren* betreft, loopen er in den laatsten tijd ook zeer zonderlinge geruchten; en niet alleen, dat de beter betaalde betrekkingen door uitgezonden ambtenaren moeten worden bezet en zoodoende de pas wordt afgesneden voor Curaçaosche ambtenaren om promotie te maken, maar tevens dat men reeds door het Gouvernement aangestelde ambtenaren aantreft, die door de C. P. I. M. betaald worden en geheel dienst doen op de arbeidsvoorwaarden voor het personeel dier maatschappij gesteld.

Zoo moet er reeds een ambtenaar belast met het aanmonsteren van schepelingen wezen, welke door het Gouvernement aangesteld, doch door de C. P. I. M. betaald wordt. Ook in het loodswezen moet reeds een dergelijke loods dienst doen. Dit lijkt onzes inziens niet de juiste weg om het korps ambtenaren op peil te houden, vooral nu de klachten die er uit het ambtenaars-korps opstijgen legio zijn.

Met een zekere vrees en tevens genoegen ziet men de *herziening der inkomsten-belasting* te gemoet. Met vrees, omdat men vermoedt dat de kleine belasting-betaler wederom door het verhoogen der belastingen het kind der rekening worden zal. Met een zeker genoegen, omdat men nu de stille hoop heeft dat bij de herziening der belastingen op vennootschappen, een beetje van de alhier werkende olie-maatschappijen zal worden gehaald, die hier wel is waar komen om

hun millioenen te verdienen, bovendien profiteeren van en aandringen op verbeteringen, die uit de publieke kas bekostigd moeten worden, doch zelf zooals bij de behandeling der vorige begrooting in de Tweede Kamsr werd opgemerkt, maar een schijntje inbrengen. Door van de alhier werkende vennootschappen een luttel percentage te vragen zal van de bevolking een groote last kunnen afgewend worden. Ook de verhooging der *loodsgelden* zal hier zeker toe bijdragen.

Iets wat hoog- en broodnoodig is, dat is het invoeren van *scheepvaartwetten*; want op dit gebied bezit Curaçao totaal niets. Men late zich niet afschrikken door een boos gezicht der oliemagnaten, die dan wel met groot gebaar zullen komen beweren, hun schepen misschien onder een vreemde vlag te brengen; want zoolang zij de voordeelen die zij hier genieten van het varen onder Hollandsche vlag nog ondervinden, zullen zij zich wel tweemaal bedenken alvorens daartoe over te gaan.

Bij voldoende gegevens hopen wij hier binnenkort nog eens terug te komen.

Over *onderhoud van wegen* zullen wij maar liever zwijgen, want dit gaat alle beschrijving te boven; èn door het onoordeelkundig werk èn door het ontbreken van bekwaam personeel zijn in de laatste jaren duizenden hieraan vermorst, zonder dat het resultaat ook maar even bevredigend is. Het aanstellen van kundig personeel en het toestaan van een afdoend crediet voor verbetering lijkt ons de eenige radicale oplossing.

Verder zal wel niemand durven verklaren dat de *toestand in de haven* zóó is als deze behoort te wezen, en een ieder is het er over eens dat de toestand dringend verbetering behoeft. Een ieder doet in de haven gewoonweg wat hem goed dunkt en een gevolg hiervan is, dat de brug soms veel langer open is dan in vele gevallen wel noodzakelijk is. Ook op vele andere punten kan gewezen worden, en personen in scheepvaartkringen bekend verklaren ons, dat op het water maar zelden volgens de regelen der voorschriften uitgeweken wordt, doch dat alles maar dooreen krioelt en dat het werkelijk meer geluk dan wijsheid is als er hier niet meer ongelukken gebeuren. Ook het vervoer van personen over de haven, alwaar al meer op gewezen werd, laat nog altijd veel te wenschen over en een behoorlijk havenreglement schijnt er niet te bestaan. Rest ons thans de *reorganisatie der politie*. Dit is wel een punt waarin ernstig verschil van meening bestaat tusschen den K. R. en het Bestuur, en waarin men niet goed kan inzien wat de bedoeling is in de houding door den minister en het bestuur alhier aangenomen. Rechtstreeks tegen het advies van den K. R. en zelfs nog vóór dat dit college zich in de kwestie had uitgesproken, niettegenstaande de overeenstemming niet was bereikt door den minister, welke als voorwaarde was gesteld bij het beschikbaar stellen van de credieten, niettegenstaande het krachtig protest van den K. R. bij de Kroon, scheen men besloten, koste wat 't kost, de militaire politie zal er komen.

En de maatregelen die men nam wezen er op dat men er niet aan dacht op het plan terug te komen. Tot zelfs op heden gingen er in de Tweede Kamer nog stemmen op die zich sterk kantten tegen de militaire politie.

Ook in de *watervoorziening* schijnt men niet dat vertrouwen te hebben wat wij wel meenden daarin te mogen stellen. Het distillatie-systeem schijnt nu niet wat je noemt dat te zijn en wat Ir. Versluys er over tracht voor te stellen.

Het is ook opmerkelijk, hoe of het Bestuur in deze zwijgt met het bekend maken der plannen, ofschoon de werkzaamheden al zijn aangevangen, niettegenstaande er in het Moederland geen bezwaren bestaan dat de plannen worden bekend gemaakt. Het blind vertrouwen alhier in den uitgezonden waterleiding-deskundige gesteld wordt door dit alles sterk geschokt. Waarvoor die geheimzinnigheid bij de voorbereiding, waarom thans nog al dat zwijgen, nu men al bezig is het geld bij handen vol weg te brengen? Is dan de bevolking niet gerechtigd te vernemen wat men van plan is met haar belasting-penningen uit te richten? Moet men thans waarde hechten aan de kwade geruchten die hier over Ir. Versluys in Indië de ronde doen? Is het niet merkwaardig dat er in de Tweede Kamer vragen gesteld worden over de dubbele positie, waarin volgens geruchten Ir. Versluys hier stond? Is het niet merkwaardig dat deze heer de gast was van de C. P. I. M. terwijl hij thans een goed betaalde betrekking moet hebben bij een aanverwante olie-maatschappij? Is het niet merkwaardig, dat waar Ir. Versluys voor Willemstad een duur water-distillatie-systeem noodig acht, als reserve voor de watervoorziening, tegelijkertijd bij de C. P. I. M. een waterleiding-plan voor putwater tot stand komt, zonder die reserve, omdat men water genoeg heeft?

Dit waterleiding-plan is een Clorisatie-systeem, hetwelk zóó goedkoop werkt dat men drink- en spoelwater door eenzelfde leiding brengt, terwijl voor Willemstad een dubbele leiding gelegd moet worden. Heeft dit alles er niet veel van weg dat men hier meer een olie- dan een volks-belang behartigd heeft?

Basta, voor heden, over het algemeen mogen wij tevreden zijn met de wijze waarop in de 2de Kamer de aandacht aan Curaçao geschonken werd en hopen wij bij openbare behandeling van eenzelfde belangstelling getuigen te mogen zijn.

SPROKKELAAR.

In dank ontvangen.

Een mooie kalender van de *Compañia Trasatlantica* de Barcelona; een circulaire van de Heeren ERNESTO C. MARTIJN EN GUILLERMO E. MARTIJN meldende de oprichting van de *firma E. & G. Martijn*, zich wijdend aan den handel in 't algemeen en in 't bijzonder aan de vertegenwoordiging van buitenlandsche handelshuizen enz. Onze beste wenschen!

BERICHTEN

Missie-nieuws.

Woensdagmorgen is onze Apostolisch Vicaris, Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE per S.S. „van Rensselaer" via Trinidad van zijn vormreis naar de Bovenwindsche eilanden hier teruggekeerd. Onze eerbiedige welkomstgroeten aan Z. D. H.

* * *

Maandag is de Zeer eerw. Pastoor J. VAN DE VEER van Sta Rosa, naar het St. Elisabeths gasthuis gegaan, om herstel te zoeken voor zijn geknakte gezondheid. Wij wenschen den Zeer eerw. Pastoor van harte een spoedig herstel.

* * *

De Zeer eerw. Pater B. KRUGERS is benoemd tot Pastoor van de parochie Sta Rosa.

Pakket-Bovenwindsche Eilanden.

Naar wij vernemen stelt de eigenaar van de „Georgetown" alle pogingen in 't werk om een flinke motorschoener te krijgen in Nueva Scotia, om daarmede de verbinding tusschen Curaçao en de Bovenwindsche eilanden te onderhouden.

Ook hebben wij vernomen dat de „Georgetown" niet in een storm, maar met volle zeilen op de rotsen van Nevis is geloopen, daar het licht van den vuurtoren niet brandde.

Vliegtocht Holland — West-Indië.

Volgens „De Surinamer" van 1 Januari l.l. heeft zich te Suriname reeds een commissie gevormd ter voorbereiding van de komst van den Nederlandschen Vlieger Luitenant J. van Onlangs Jr. In zijn Jaaroverzicht echter schrijft het Kol. Weekblad d.d. 29 December '27: „Plannen voor een vliegtocht Nederland-West-Indië zijn wel aanhangig gemaakt, doch schijnen thans voor uitvoering nog niet vatbaar te zijn."

Hieruit zouden wij dus moeten besluiten, dat het plan voorloopig van de baan is. Hetgeen jammer zou zijn! Want al heeft er zich op Curaçao nog geen commissie gevormd om den Hollandschen vlieger feestelijk te ontvangen, Curaçao heeft zich toch niet onbetuigd gelaten, zooals Luitenant van Onlangs zelf geschreven heeft, en heeft de onderneming, al is het niet in heel groote mate, finantieel en moreel gesteund.

Petroleumvooruitzichten in Suriname.

In de „Petroleum Times" van 8 October no. 456 komt een artikel voor met bovenstaanden titel, dat ons wel van belang toeschijnt hier op te nemen.

De Guyana's, begint het artikel, Engelsch, Nederlandsch en Fransch, hebben tot nog toe zeer kenbare aanwijzingen gegeven petroleumhoudende te zijn.

Britsch Guyana grenst aan Venezuela, maar de grens van Venezuela is nog ver verwijderd van de tegenwoordige olievoortbrengende velden van dat land. Het dichtstnabijzijnde olievoortbrengende terrein bij de Guyana's is Trinidad, dat nog eenige honderden mijlen verwijderd is.

Ofschoon verschillende rapporten zijn uitgebracht over de aanwezigheid van petroleum in Britsch Guyana, voornamelijk in het Noorden, in den omtrek van de Waini rivier en verschillende prospecties zijn uitgevoerd, schijnen er geen resultaten te zijn bereikt die iets beloven, evenmin als er eenige aanwijzing is, dat er in Fransch Guyana petroleum gevonden wordt in ontginbare hoeveelheden. Geologisch is er geen enkele reden, waarom petroleum in hoeveelheden in de Guyana's afwezig zou zijn en het is daarom aan te nemen, dat zij beschouwd mogen worden als mogelijke olievoortbrengende landen van de toekomst.

Wat Nederlandsch Guyana betreft, tusschen de Engelsche en Fransche koloniën gelegen, geeft Dr. Mautner een samenvatting in „Petroleum" van 10 Augustus, van de weinige gegevens, welke tot dusverre zijn verzameld. Op deze samenvatting zijn de volgende aanteekeningen gegeven.

In het bekende werk van Valentine R. Garfias, geheeten „The Petroleum Resources of the World", wordt gewag gemaakt van de wijze hoe Holland in het bezit van Nederlandsch Guyana kwam, dat bekend staat als Suriname. Het schijnt, dat dit land in 1667 aan Holland was afgestaan door de Engelschen in ruil voor Nieuw Amsterdam, (bedoeld wordt Nieuw Nederland) waarin de grond gelegen is, waarop New York City is verrezen. Dit is dus wel een sprekende tegenstelling van de waarde van de respectievelijke oppervlakten heden ten dage.

Petroleumhoudende terreinen worden beweerd aanwezig te zijn in het Noord-Oostelijke deel van Suriname aan de Suriname rivier, zes mijlen afstands van Kabelstation en aan de Marowijne rivier, die de grens vormt tusschen Suriname en Fransch Gu-

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

DE HEER RUYS DE BEERENBROUCK ALS KAMERPRESIDENT.

De vlotte afwerking der Staatsbegrooting voor 1928 door de Tweede Kamer, zij het dan met uitzondering van die voor Suriname en Curaçao, welke in den regel overblijven, en de algemeene beschouwingen over Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, gaf aan het *Handelsblad* een lofzang in de pen op den voorzitter van ons Lagerhuis; een lofzang die door een groot deel der dagbladpers werd overgenomen en voortgezet.

't Was bedoeld als een compliment aan de eigenschappen van voorzitter Ruys de Beerenbrouck, die in de twee jaren dat hij de Kamer presideert, zich een leider heeft getoond, als weinigen zijner ambtsvoorgangers.

Dat de lofzang van liberalen kant werd ingezet, zegt op zichzelf reeds heel veel en bewijst in elk geval, dat naar volkomen objectief oordeel, den heer Ruys een extra pluimpje toekomt.

En dat compliment bevat volstrekt geen overdrijving, noch iets kunstmatigs, want het staat zeer te bezien, of de Kamer ooit een voorzitter heeft gehad, die zóó de algemeene waardeering geniet als met den heer Ruys het geval is

Het staat dan ook als een paal boven water, dat zijn collega's met weinig uitzonderingen, van harte met het *Handelsblad* instemmen. De laatste voorzittersnominatie, toen de heer Ruys met 82 van de 90 uitgebrachte stemmen nummer één op de voordracht werd geplaatst, laat op dit punt weinig ruimte voor twijfel,

Zonder opzettelijke bedoelingen, is men voorts geneigd hier in een vergelijking te treden met zijn voorgangers op den voorzitterszetel; voorgangers van wie evenzeer een goede roep uitging.

Misschien was dit niet zoo algemeen ten aanzien van wijlen den heer Goeman Borgesius, uit wiens tijd wij ons een spotprent van v. Geldorp in de Tijd herinneren, die den voorzitter afbeeldde met een reusachtig groot linkeroor en een miniatuur-oortje naar „rechts" gericht. Deze caricatuur was wellicht niet vrij van de gebruikelijke overdrijving, maar wijst toch niet op een algemeen gewaardeerde onpartijdigheid bij de leiding der Kamerdebatten.

De opvolger van den heer Borgesius, de heer Fock, stond beter aangeschreven, want in 1918 werd hij zelfs door een rechtsche Kamermeerderheid in zijn voorzittersambt bevestigd.

Dit was geheel in tegenstelling met de traditie, en pleit wellicht voor de verdraagzaamheid der rechterzijde, maar toch ook voor de hoedanigheden van den heer Fock, die zelf ook een traditie brak, door zich namelijk niet meer op de gebruikelijke wijze in de avondvergaderingen door den ondervoorzitter te laten vervangen.

Deze prestatie vond algemeene bewondering, en is op voorbeeld van den heer Fock het normale gebruik geworden.

Maar het ambt zelf is daarmede niet weinig verzwaard.

De opvolger van den heer Fock, de heer Koolen, (R. K.) was namelijk niet de man om voor hem onder te doen; integendeel, de heer Koolen wilde en zou het record slaan, en presideerde een dag van 11 tot 1 uur 's middags, van 1½ tot 6 uur 's avonds, en voorts van 8 uur tot den volgenden dag halfzes des morgens.

Een dag dus van 18½ uur, met 2½ uur onderbreking. Voor de Kamerleden is dit nog wel uit te houden, maar voor den voorzitter, die 9½ uur achtereen op zijn stoel bleef zitten, is het bijna bovenmenschelijk.

En dit record staat nog altijd op des heeren Koolen's naam, ofschoon in de nu geëindigde periode ook de heer Ruys, (R. K.), bij de behandeling der Justitiebegrooting, tot 's nachts 3¼ uur heeft volgehouden, en dus ook 7¼ uur achtereen „bleef zitten", met gespannen aandacht op het verloop der debatten en op alles wat onder de hoede van den voorzitter staat.

Wat echter den heer Ruys in bijzondere mate kenmerkt, en wat hij ook op den heer Koolen vóór heeft, is de gemoedelijkheid waarmede hij den sprekers adviezen of waarschuwingen geeft, of aanmaant zich te beperken of te corrigeeren.

't Moet al heel erg loopen als zijn vriendelijke blik een enkele maal in een donker en vastberaden uitzicht overgaat; in tegenstelling met zijn voorganger, wiens gezicht heel gemakkelijk de barsche uitdrukking aannaam, die dan ook aan zijn opmerkingen eigen was.

Tusschen hen is alleen overeenstemming, als heftige momenten tusschen de leden onderling, tot ingrijpen van den voorzitter nopen. Dan is de heer Ruys sterk in gevatte opmerkingen die door fijnen humor ontlasting brengen, maar de heer Koolen verstond die kunst eveneens perfect.

Op zulke momenten is beider methode dezelfde, doch overigens is de heer Ruys welwillender en minder stroef dan zijn voorganger.

Hoezeer de heer Koolen ook als sterke voorzitter werd gewaardeerd, want dat wil er bij de Kamer wel in, toch gelooven wij dat zij de methode-Ruys prefereert.

Vooral onder de rechterzijde zal dit het geval zijn want de heer Koolen was voor zijn enge geestverwanten niet het gemakkelijkst.

Ook in dit opzicht, dus in absolute onpartijdigheid, is de heer Ruys een niet te overtreffen Kamerpresident. Hij heeft de teugels vast in handen, maar toch zóó, dat niemand zich tekort gedaan of verongelijkt kan achten; een indruk, dien zijn voorganger zeker niet bij alle katholieke collega's heeft achtergelaten.

't Ligt dus voor de hand, dat onder hen vooral het verlangen leeft, dat de heer Ruys nog langen tijd op het gestoelte der eere ons Lagerhuis zal presideeren.

V. Kr.

Behartenswaardige woorden.

„Videamus" schrijft in „De Surinamer" de volgende behartenswaardige woorden, die wel eens onder de aandacht van velen mogen gebracht worden, en waard zijn door alle, vooral onze christelijke vrouwen, ernstig ter harte te worden genomen.

„Wat zal er terechtkomen van de jeugd van heden; hoe zal die zich ontwikkelen in de naaste toekomst; hoeveel moreele waarde zal zij medenemen in het leven, dat zich opent voor haar?

Ik vrees geen oogenblik tegenspraak als ik zeg, dat er van die jeugd juist zooveel terecht zal komen als de hedendaagsche vrouw waard is. Juist zooveel als de hedendaagsche moeder haar medegeeft in het leven, waartoe zij, de moeder, hare kinderen vormt.

Mocht hierin een scherpe aanklacht kenbaar wezen, aan wien de schuld? Aan mij, lezer?

Indien mijn toon ernstig klinkt, verwijtend, — nogmaals, lezers, aan wien de schuld? Aan mij?

* * *

Een streng vonnis over de moderne vrouw is geenszins een nieuw geluid, dat heden voor het eerst over de wereld klinkt. Het is slechts een herhaling. Doch geenszins een overbodige.

Moge het ook geen vergeefsche wezen, doch tot nadenken stemmen. Het zou de vrouw, de maatschappij, de toekomst ten goede strekken.

Want men behoeft geen overdrijving te hulp te roepen, geen eerbied voor de vrouw af te leggen, om te erkennen, dat de invloed, die er van velen onder de vrouwen uitgaat op het zedelijk peil der wereld, funest is, diabolisch.

Men zie slechts naar de vrouw, gehuwd of niet, optredend in haar gezin, in het openbare leven, in de kunst, om met weemoed en walging te komen tot de vraag: Is dit, o vrouw, Uw beeld?

De toebede onder haar kome men niet te na. Doch men sluite evenmin de oogen voor het feit, dat ook zij instemmen met de veroordeeling harer sexe, die degenereert als nooit tevoren en zich zelf en anderen in slaap tracht te wiegen met drogredenen, die meer geslepenheid verraden dan van overtuiging.

Te veelvuldig is reeds aangehaald Jo van Ammers — Küller, de schrijfster van het opzienbarende boek „De Opstandigen," hetwelk ik vroeger citeerde, om bij haar te verwijlen. Men zou anders kunnen meenen, dat zij een eenzame plaats inneemt onder hare sexegenooten.

Dit is, het zij te harer eere gezegd, gelukkig niet het geval.

Men luistere slechts naar Ina Boudier — Bakker, die als eenig geneesmiddel voor onze zedelijk ontredderde maatschappij kan zien: het in eere herstellen van het normale en gezonde gezinsleven; het herstellen van de gezonde opvatting harer taak bij de gehuwde vrouw. Haar terugkeer in het gezin, haar opgaan daarin.

Dit ouderwetsch klinkende recept is niet anders dan het beproefde voorschrift dat de Katholieke Kerk steeds heeft gehandhaafd vanaf het eerste symptoom der huidige aftakeling zich openbaarde.

Heden ten dage wordt het ook door de vrijzinnigen als het eenige redding brengende aangeprezen.

Men kan zich daarover niet verbazen. Men kan slechts erkennen dat inderdaad het psychologisch inzicht der Kerk nog immer sterk en ongerept staat in zijn oorspronkelijke frischheid.

Want in trouwe, hoe kan men verwachten, dat het meisje dezer eeuw het beeld zal weerspiegelen van de degelijkheid, die ouderwetsch genoemd wordt, als de vrouw, naar wier voorbeeld zij zich vormt, haar moeder, zelf dit beeld niet vermag te doen zien?

De groote taak is dan ook de moeder terug te brengen van haar rol als „kwasi-mondaine vrouw, kwasi-mondaine moeder", zooals zij scherp betiteld wordt in een boekje over de vrouw, geschreven door „Famke, een gewone huismoeder", die de dingen raak zegt.

Het type vrouwen, dat ons het vermannelijkte meisje schonk met haar onhebbelijke nukken, haar onbenullige kaalgeschoren jongenskop, haar cigaret tusschen de cynisch gevormde lippen, dat type dat een ramp is voor onze samenleving, beschouwt zij als een naoorlogsch massa-product.

En dat type moet weg. Het moet wederom verdwijnen en plaats maken voor de waardige, degelijke vrouw, die haar eer stelt in haar gezin, hetgeen heel goed mogelijk is, zonder te verzuren. Zij blijve gerust sportief. Dit houdt haar gezond. Maar de sportiviteit strekke zich verder uit dan haar racket. Zij beschouwe b. v. ook haar huishouding sportief en stelle er een eer in een goed huishoudelijk record te verbeteren. —

Dit is een vrouw, een huismoeder, die dat zegt. Het is geen vrouwenhatende man, die het woord voert: geen bakvischje, dat excentriek wil zijn.

Bij zulke opvattingen ligt het voor de hand, dat Famke ook over de kleeding een afwijkend inzicht zal hebben. Dit komt dan ook tot uiting als zij van de moeder schrijft, dat deze haar rokken weer 20 centimeter langer mag maken en als ze ouder wordt heusch niet zooveel van haar blootе armen moet laten zien, doch in haar uiterlijk weer dien smaakvollen eenvoud brengen, die elk kind zoo graag van zijn moeder ziet, en zoo bitter, bitter-noode mist.

Hoe kunnen wij van onze jonge meisjes eenvoud en ingetogenheid verwachten — roept ze uit — als ze bij haar moeders zulke belachelijke buitensporigheden ziet?

De schuld van excessen in de kleeding is daarom volgens haar dan ook niet te zoeken bij de jeugd, doch bij de ouderen, in de eerste plaats de moeders, die daarin voorgaan.

Heel het beeld van de waarachtige Moeder is in vele kringen immers hopeloos zoek.

En het meisje in smoking, met haar gladgekamde jongenskop, die het uitroept dat het huwelijk een onding is, en kleine kinderen lastige schreeuwleelijkers, waar zij voor zou bedanken; de jongen zonder illusie, zonder eenig gevoel van reverentie, van ridderlijkheid tegenover de vrouw, omdat het beeld der tegenwoordige vrouw beroofd is van alle teederheid en alle mystiek, deze wanproducten van onzen tijd zijn niets dan zielige zwalkers in de branding van het leven.

Het anker is weggeslagen, en het is de quasi-mondaine moeder die zelf de touwen heeft gekapt,

Kan men dit wel tegenspreken met de feiten voor oogen, ook in onzen kring, waar de groote wereld wordt nageaapt?

Het zou dwaasheid zijn en de mogelijkheid op herstel, die ook in onzen kring noodig is, vertragen."

yana, ongeveer 100 mijlen verwijderd van Albina. Uit verschillende geologisch rapporten blijkt het, dat er ook andere aanwijzingen bestaan en de terreinen worden met tamelijke zekerheid aangeduid. Een van deze rapporten, ofschoon niet het laatste, vermeldt het voorkomen van olie in de zijrivieren van de Saramacca, n.l. de Tawada, Maritie, Kankantrie en Tuoeli kreken.

Met tusschenpoozen van enkele seconden zou de olie zijn waargenomen naar de oppervlakte van het water te zijn gestegen. Tusschen deze plaatsen en de Surinamerivier in het District Boven-Para, in de z,g. Savannen, worden stukken grond aangetroffen, welke met een oliehoudende stof zijn doortrokken.

In een recent verslag wordt vermeldt, dat olie is waargenomen aan de oppervlakte van de Saramaccarivier zelf.

De zekerste aanwijzingen van ontginbare olie geeft Garfias' boek ten zuiden van Albina, in de Makkarivier, waar b. v. een put is gegraven van 20 M. diepte in blauwe leem, welke doortrokken was van petroleum.

In de Beneden Saramacca, bij Post Groningen, gaf een put, die voorheen steeds helder zoet drinkwater leverde, in September 1925 plotseling zwart-bruin water, waaruit gassen kwamen, die naar petroleum roken. Een monster van dit water werd in het Gouvernements laboratorium te Paramaribo onderzocht en men bevond, dat het petroleum bevatte.

Dr. Mautner verwijst naar de inlichtingen welke David White en Dr. Otis Smith van den Geologischen onderzoekingsdienst in de Vereenigde Staten gaven en waarbij zij als hun meening te kennen gaven, dat zekere olie-aanwijzingen en het voorkomen van poreuse zandrotsen, verzadigd met hydrocarbon, het waarschijnlijk maakten, dat er een of meer tertiaire petroleumbedden van aanzienlijke uitgestrekheid in het Noordelijk deel van Suriname zouden bestaan.

Andere geologische rapporten hebben melding gemaakt van de aanwezigheid van asphalt in het kustgebied van het Noord-Westelijk gedeelte van Suriname. In het begin van dit jaar werd door het boren naar watèr op plantage Paradijs, Z.W. van Nickerie, op een diepte van 40 Meter een belangrijke hoeveelheid gas aangetroffen. De kracht, waarmede deze gassen te voorschijn kwamen, wordt als een belangrijke aanwijzing beschouwd van 't petroleumhoudend karakter van de aanwezige gassen.

In September 1924 werd aan een zekeren Koker een concessie verleend om gedurend vijf jaren alle domeinlanden naar petroleum te onderzoeken. Koker vormde in December van dat jaar de *Surinam Oil Company*, welke in vereeniging met de Bataafsche Petroleummaatschappij exploratiewerk heeft verricht. Blijkbaar zijn de resultaten van de prospectie niet erg bevredigend geweest, aangezien de Bataafsche zich onlangs heeft teruggetrokken. Daarna heeft de maatschappij met groote activiteit evenwel het exploratiewerk voortgezet, maar het is niet algemeen bekend, met welke gevolgen. Er wordt uitbreiding van kapitaal overwogen, maar daar dit slechts een vergrooting van 400.000 tot 500.000 gulden beoogt, schijnt het bedrag te klein voor de te ondernemen taak. Vermoedelijk, zegt Dr. Mautner, zal de maatschappij hulp zoeken bij een sterke financieele petroleumgroep, waarschijnlijk een Amerikaansche.

Ofschoon de Bataafsche Petroleum Maatschappij klaarblijkelijk van meening is, dat haar werkzaamheden elders met grooter voordeel kunnen worden verricht, kan van de voortdurende activiteit van de Surinam Oil Company de gevolgtrekking worden gemaakt, dat de vooruitzichten om petroleum in ontginbare hoeveelheden in Suriname te vinden, in geenen deele ongunstig zijn. Het is mogelijk, dat het bestuur van die maatschappij meer bijzonderheden weet dan de vrij magere gegevens, die Dr. Mautner in staat is om te verstrekken.

Daarbij komt dat landen, aan den evenaar gelegen, zooals de Guyana's, moeilijk zijn om te prospecteeren. Afgescheiden van het feit, dat het klimaat niet erg geschikt is voor Europeanen en Amerikanen, maakt de tropische plantengroei alle waarnemingen erg moeilijk en belet hij het vervoer, uitgezonderd daar, waar rivieren worden aangetroffen, welke bevaarbaar zijn voor schepen van middelmatige grootte.

K. W. 15 Dec. '27.

Officiëele Berichten.

van de vorige week.

Aan den tijdelijk schrijver ter Inspectie der belastingen alhier J. G. Quast is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den kommies der belastingen alhier E. Rosario is, op grond van meer dan zes jaren onafgebroken dienst twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Aan den Heer A. W. de Haseth is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als secretaris van den Raad van Beroep voor de Grond - en Gebruiksbelasting op Curaçao en de Heer Jac. F. Haayen is benoemd tot Secretaris van den Raad van Beroep voormeld.

Aan den telegrambesteller bij den post voor draadlooze telegrafie alhier Ernesto Rodriguez is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De tijdelijk agent van politie 2de klasse op Aruba Carlito Giel is uit 's Lands dienst ontslagen.

Aan de tijdelijk agenten 2de klasse op Aruba William Gibbs, George N. Hensen en Z. A. Kerpens is, op hun verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Maximiliano Da Costa Gomez is benoemd tot telegrambesteller bij den post voor draadlooze telegrafie alhier.

De Heeren I. Zilverschoon en H. J. Mellema zijn benoemd tot Loods te Willemstad en aan de Caracasbaai op Curaçao.

van deze week.

Aan den telegrambesteller bij den post voor draadlooze telegrafie op Aruba, Johan Tromp is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend en Federico Hoevertsz is als zoodanig benoemd.

De jongeling Piet Breusers is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld ter Inspectie der belastingen.

Aan den hulpvuurtorenwachter op Bonaire L. P. Hart is, wegens ziekte, nog drie maanden binnenlandsch verlof verleend.

Aan Mej. J. Hellmund, schrijfster op het ontvangerskantoor op Bonaire, is nog twee weken vrijstelling van dienst verleend, met vergunning dien tijd op Curaçao door te brengen.

Gedurende de nog twee weken vrijstelling van dienst wegens ziekte van den hulpvuurtorenwachter W. Florence is tijdelijk met die werkzaamheden ter Lage Westkust, belast J. F. W. Gravenhorst.

Cap Polonio.

Wij mogen zeggen, het seizoen is geopend. De toeristenbooten zijn in aantocht; de eerste, maar lang niet de minste, wellicht de grootste die hier ooit geweest is, de „*Cap Polonio*" van de Hamburg-Zuid Amerikalijn, is gisteren hier aangekomen en is gaan meeren in de Caracasbaai.

Het schip komt van Buenos Aires en is op weg naar New-York, om vandaar weer langs een andere route naar Buenos Aires terug te keeren. Het heeft drie schroeven en meet 21.000 R. ton bruto, met een lengte van 202 M. en een breedte van 22 M. De snelheid is 18¼ mijl.

Het is een der schoonste en snelste stoomschepen der Hamburg-Zuid Amerika-lijn.

Van harte welkom en voorspoedige reis.

Lindbergh te Caracas.

Zondag a. s. wordt de groote Oceaanvlieger Charles Lindbergh te Caracas verwacht, komende van Panama. Of Curaçao de eer zal mogen genieten, hem te zien en begroeten, is nog onbekend.

Naar wij vernemen is hij van verschillende zijden, o. a. ook door de firma Maduro, aangezocht om Curaçao te bezoeken. Ook vernemen wij dat de C. P. I. M. benzine verzonden heeft naar Caracas voor de machine.

Te Caracas heerscht een groote geestdrift. Men bereidt een groot bal voor, dat door niet minder dan 6.000 electrische lichten zal verlicht worden. Wij leven nog steeds in afwachting.

Onze gevangenis.

Met het oog op de veelvuldige ontsnappingen uit de gevangenis, die in den laatsen tijd hebben plaats gehad, is er sinds een paar weken een aanvang gemaakt met het hooger optrekken van den muur om de binnenplaats van de gevangenis alhier. Jan Paul had wel gelijk, - toch maar weer lappen!

Orde-nieuws

Het Generaalshuis der Dominicanen.

In het ongeveer twintig jaar geleden gebouwde generaalshuis der Dominicanen, waarin tevens de Dominicaneruniversiteit „Collegio Angelico" is ondergebracht, deed volgens de Msb. 't gebrek aan plaatsruimte zich telken jare sterker gevoelen.

Midden in het hartje van Rome gelegen was uitbreiding ervan onmogelijk. Thans echter heeft de Orde het vroegere klooster der Dominicanen S. Domenico e Sisto, gelegen aan de Piazze Magnanapoli, eveneens in het midden der stad op korten afstand van het tegenwoordige generaalshuis, kunnen terugkoopen. Het klooster, dat vroeger ook aan de Orde toebehoorde, was door den Italiaanschen staat na 1870 onteigend en was in gebruik genomen door de afdeeling Eeredienst van het ministerie van justitie.

Door de persoonlijke tusschenkomst van Mussolini is de regeering na lange onderhandelingen bereid gevonden het zeer groote klooster, waarbij nog een groot stuk onbebouwd terrein is gelegen, weer aan de Dominicanerorde te verkoopen. Op verlangen van Mussolini is de eerst gevraagde koopsom zeer aanzienlijk verminderd.

Het nieuwe bezit zal echter eerst over drie jaren aanvaard kunnen worden, wijl de staat het tot dien tijd noodig heeft.

Pater CH. De Wit O. P.

Aan de Universiteit te München is gepromoveerd summa cum laude tot doctor in de kunstgeschiedenis de zeereerw. pater Chrys. De Wit O. P. op proefschrift: „Die Utrechtsche Miniaturen des vierzehnten Jahrhunderts.'

Keur op motorbooten.

Naar wij vernemen is een keur op motorbooten in voorbereiding. Door den Procureur Generaal is, naar verluidt, een commisie benoemd om een keur op te stellen.

Eindelijk!

Het vergaan van de „Principessa Mafalda".

Het eerste volledige verslag dezer ontzettende scheepsramp.

Versch ligt nog in het geheugen de ramp, welke op 25 October j. l. een der voornaamste passagiersschepen der Italiaansche vloot, de „Principessa Mafalda," getroffen heeft. Op dien datum n. l. is het trotsche schip onder de Braziliaansche kust verloren gegaan en kwamen honderden passagiers en opvarenden om het leven.

Een der eerste schepen, welke hulp verleenden, was het vrachtstoomschip „Alhena", van v. Nievelt Goudriaan en Co. te Rotterdam. Dit schip heeft — naar men weet — 536 geredden te Rio de Janeiro aan wal gebracht.

Het persbureau Vaz Dias, dat den officieren van de „Alhena" verzocht had, dit bureau een verslag van hun belevenissen te doen toekomen, mocht uit Rio de Janeiro een verhaal ontvangen, bij de samenstelling waarvan, teneinde het zoo volledig mogelijk te doen zijn, elk lid van den étatmajor het zijne heeft bijgedragen. Het is het eerste volledige en samenhangende verslag van deze ontzettende gebeurtenis. Wij laten thans den étatmajor der „Alhena" aan het woord.

Toen de „Alhena" den 25sten October onder de Braziliaansche kust stoomde, tusschen Bahia en Rio de Janeiro, op ongeveer 90 mijlen benoorden de Abrolhos-eilanden, kwam te ongeveer 13.30 uur (scheepstijd) een oploopend passagiersschip in zicht, hetwelk later de „Principessa Mafalda" bleek te zijn. Ongeveer 15.30 uur passeerde dit mailschip de „Alhena" op een afstand van ongeveer drie kwart mijl. Met zijn grootere snelheid was het de „Alhena" spoedig voorbij en vervolgde het zijn weg. Omstreeks 17.00 ving de marconist van het Hollandsche schip draadlooze noodsignalen van de „Principessa Mafalda" op, welke om oogenblikkelijke assistentie vroeg.

Het even te voren gepasseerde Engelsche vrachtschip „Empire Star", dat opmerkzaam was gemaakt door de ongewone manoeuvre van de „Principessa Mafalda", welke plotseling dwars op haar koerslijn ging liggen, keerde terug en arriveerde even later nabij het Italiaansche zeekasteel, dat in zinkenden toestand bleek te zijn. Direct na ontvangst der noodseinen stoomde de „Alhena" naar de „Principessa Mafalda" en werden intusschen reddingsbooten gereed gemaakt om dadelijk gestreken te kunnen worden.

Ongeveer 17.40 waren wij langszij het zinkende schip, op een afstand van ongeveer 180 meter. Onmiddelijk werden twee der reddingsbooten in zee gelaten, elk bemand met vijf man, officieren en matrozen. Reeds waren van de „Principessa Mafalda" vele met menschen volgepropte booten gestreken, waarvan echter de meeste na korten tijd wegzonken en slechts drie de „Alhena" konden bereiken. Weldra bevond de „Alhena" zich temidden van ontelbare drenkelingen. De machine moest worden gestopt, daar de wentelende schroefbladen deze ongelukkigen in stukken dreigden te slaan. De eenige boot van de „Empire Star", bemand met officieren en de twee booten van de „Alhena" waren intusschen het reddingswerk begonnen. Nadat vele schipbreukelingen waren opgepikt werd snel naar de „Alhena" teruggeroeid, waar men met lijnen klaar stond om de reeds half bewusteloozen aan boord te trekken. Kalm en snel werd gewerkt. Aanhoudend voeren de booten af en aan. Middelerwijl was de derde boot gestreken, die langszij van de „Alhena" de uitgeputte drenkelingen uit het water haalde. Met touwen om het lijf werden deze menschen aan boord van het Nederlandsche schip getrokken. Deels wisten enkele zwemmend de touwen en de touwladders te bereiken, een ander gedeelte werd met drie reddingsbooten van 't zinkende schip naar de „Alhena" gebracht.

Verschrikkelijk was de aanblik van zoovele mannen, vrouwen en kinderen in het water; uitgeput en niet meer in staat zijnde zich drijvende te houden, om hen dan voor goed te zien verdwijnen. Men kon hen niet bereiken, daar er handen tekort waren om hen te redden.

Intusschen was de avond ingetreden en daar er geen maan was heerschte een volkomen duisternis, hetgeen het zoeken naar drenkelingen met de booten zeer bemoeilijkte; daarbij dreven de „Alhena" en „Principessa Mafalda" steeds verder van elkaar door de zee en den wind en mocht de machine nog niet draaien, zoodat de reddingsbooten steeds grooter afstand moesten afleggen. De ondertusschen opgehangen reflectoren en electrische zoeklampen, welke in de booten brandden, bewezen uitstekende diensten. Middelerwijl was ook de derde reddingsboot vertrokken en waren weldra alle drenkelingen opgepikt. Nadat de reddingsbooten elkaar gevonden hadden en weer aan boord van de „Alhena" waren geheschen, werd onmiddelijk opgestoomd naar het zinkende schip, dat zich onderwijl op grooten afstand bevond. Eerst nu, dus omstreeks 20.35 uur, kwam het Fransche passagiersschip „Formosa" op het tooneel van de ramp. De „Principessa Mafalda" lag reeds lang geheel in het donker en was moeilijk te onderscheiden: reeds was het schip tamelijk over bakboord hellend en lag het achterschip diep in het water. Van achteren opstoomend kwam de „Alhena" te ongeveer 20.50 uur dwars van de „Principessa Mafalda" op een afstand van ongeveer 15 meter, hare bakboordzijde verlichtend met de reflectoren. Het voortdurend gehoorde hulpgeroep en angstgeschrei aan boord van het thans snel zinkende schip verstomde op het moment, dat het Nederlandsche schip zoo nabij was. Bij velen herleefde toen de hoop op redding. Helaas, de positie werd te gevaarlijk, de „Alhena" mocht daar niet langer blijven en moest doorstoomen. Aan het geroep van de „Alhena" om over boord te springen werd ongelukkigerwijze geen gevolg gegeven. Het Hollandsche schip ging toen op zoo kort mogelijken afstand van het zinkende gevaarte liggen — de afstand bedroeg ongeveer 30 à 40 meter — waarna onmiddelijk twee der reddingsbooten terugvoeren, langszij den valreep van de „Principessa Mafalda".

Daar stond een der Italiaansche officieren tot aan zijn knieën in het water en hield met groote moeite de dringende menschenmassa tegen. Met de revolver in de vuist liet men vrouwen en kinderen voorgaan; echter lieten vele schipbreukelingen zich van de verschansing der „Principessa Mafalda" in de booten vallen en moesten enkelen er uitgeslagen worden om de booten niet te overladen. Met groote moeite konden de reddingsbooten van het steeds sneller zinkende schip wegkomen, want slechts twee van de vijf roeiers waren door de compacte menschenmassa in staat hun riemen te gebruiken; de anderen zaten bekneld. De laatste overgenomen passagier was een zieke vrouw, die enkele uren nadien bezweek.

Intusschen waren meerdere schepen als de „Mosella", de „Rossetti" en andere ter plaatse gekomen, doch alle bleven op niet geringen afstand van de „Principessa Mafalda" liggen. De „Formosa" had onderwijl vier van haar booten gestreken en deelgenomen aan de redding. Helaas, een der vreeselijkste momenten was toen nabij.

De laatste reddingboot der „Alhena" was nauwelijks vrij van den boeg van de „Principessa Mafalda" toen men het angstgeschrei hoorde toenemen en de commandant van dit schip, die met nog enkele andere officieren tot het laatst op zijn post bleef, drie stooten op de stoomfluit gaf als laatste saluut. Langzaam verhief zich het voorschip uit het water, een doordringende gil weerklonk en men zag, zich flauw afteekenend in den donkeren nacht, de „Principessa Mafalda loodrecht en een kwart slag draaiende wegschieten. Het groote passagiersschip was met nog ongeveer 300 personen aan boord voor altijd in de diepte verdwenen.

Voor enkele oogenblikken volgde een doodsche stilte, dan weerklonk weer hulpgeroep over het water. Onmiddelijk ging men er in de weer inmiddels gestreken reddingsbooten op uit, om de met zwemvesten gewapende drenkelingen op te pikken. Ongeveer een 15-tal booten waren toen op die plek aanwezig, behoorend aan te zamen 7 zeeschepen. Het resultaat van het reddingswerk was helaas gering; ongeveer 25 menschen wist men nog te redden. Haaien werden niet gezien. Daarna stoomde de „Alhena" zeer langzaam rond de plek, waar „Principessa Mafalda" was gezonken. Er werd scherpe uitkijk naar overlevenden gehouden, doch men ontdekte slechts wrakhout en zwemvesten. Nog werd te ongeveer één uur langzaam opgestoomd om dan volle kracht vooruit koers te zetten naar Rio de Janeiro met 536 geredden aan boord. De andere schepen zouden blijven liggen tot het aanbreken van den dag teneinde de geredden aan de „Formosa" over te geven. De verschillende tafereelen, die wij meemaakten, waren onvergetelijk. Treurig was de aanblik der schipbreukelingen, sommigen hadden tot zelfs hun kleeren verloren en vreeslijk was het, het vedriet aan te zien van de velen, die hunne echtgenooten, kinderen of alles verloren hadden. Daarnaast zag men de gelukkge gezichten van hen, die elkaar hier mogelijk teruggevonden hadden. De vrouwen en kindederen werden zooveel mogelijk in diverse passagiers- en officiershutten ondergebracht en verzorgd. Groote tenten werden gespannen, waaronder men des nachts verbleef. Twee maal per dag werd warm eten verstrekt als macaronisoep, gekookte rijst, worst, koffie en thee; voor babies en kinderen was voldoende melk voorhanden. Groote hoeveelheden brood werden gebakken en de vier beschikbare stewards waren dan ook voordurend in de weer om die vele menschen van eten te voorzien, dat steeds zoomede drinkwater, in voldoende mate voorhanden was. De uitdeeling van de rantsoenen verliep regelmatig; de geredde officieren van de „Principessa Mafalda" maakten zich met een ander zeer verdienstelijk. Ongeveer 48 uren later, in den nacht van Donderdag op Vrijdag, arriveerde de „Alhena" behouden te Rio de Janeiro, enkele uren later gevolgd door de „Formosa" met 353 geredden, waaarvan ongeveer 200 van de „Empire Star" en van nog enkele andere schepen overgenomen waren. De schipbreukelingen werden dadelijk aan wal gebracht en voor velen volgde een gelukkig weerzien, terwijl ook echter voor velen alle hoop op wederzien vervloog.

Hartelijk welgemeend en ontroerend was de dank van hen, die door de opvarenden der „Alhena van een wissen dood gered werden.